

**Kontrollplan 2016
livsmedelsområdet
Älmhults kommun**

**Antagen av miljö- och byggnämnden
2016-04-04, § 23**

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	3
2 Mål för den offentliga kontrollen.....	3
3 Samordning.....	4
4 Befogenheter och resurser.....	5
5 Organisation och utförande av kontrollen.....	7
6 Sanktioner.....	9
7 Uppföljning och utvärdering av kontrollen.....	9
8 Beredskap.....	10

1 Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bl.a. i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll.

Miljö- och byggnämnden i Älmhults kommun är behörig myndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen. Nämnden ansvarar för att effektiv och ändamålsenlig kontroll utförs på de anläggningar, för vilka kommunen är kontrollansvarig. Ansvaret innefattar kontroll av kommunalt dricksvatten, livsmedelshygien, redlighet och spårbarhet. Livsmedelslagstiftningen inom nämndens ansvarsområde innefattar cirka 200 olika EG-förordningar, lagar, förordningar och föreskrifter. Kontroll utförs vanligen med kontrollmetoderna inspektion och revision samt i viss utsträckning med provtagning och analys.

Miljö- och byggnämnden ansvarar för den operativa offentliga kontrollen vid cirka 150 livsmedelsanläggningar. Kontrollen utförs av två inspektörer (totalt 1,0 årsarbetskrafter). Planerad kontroll och kontroll som utförs som följd av att anläggningar uppvisat brister (extra offentlig kontroll) är avgiftsfinansierad. Kontrollen är baserad på riskklassificering av anläggningarna.

2 Mål för den offentliga kontrollen

De gemensamma målen, som finns i Sveriges nationella kontrollplan, för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna har trygga livsmedel, förtroende för kontrollverksamheten och en god grund för val av produkt. Med trygga livsmedel menas säkra livsmedel och att konsumenterna inte blir lurade.
- Intressenterna har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull.
- De samverkande kontrollmyndigheterna har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för sin respektive del i livsmedelskedjan.
- Kontrollverksamheten är riskbaserad, rättssäker, effektiv och ändamålsenlig.

2.1 Övergripande mål för kontroll inom kontrollområdet

- Livsmedelskontrollen är riskbaserad, ändamålsenlig, effektiv och professionell.
- Livsmedelsföretagen är kompetenta och tar ansvar för att maten är säker och rätt märkt.
- Den offentliga kontrollen och kontrollmyndigheterna uppfattas av konsumenterna, media och företag som trovärdig.

2.2 Tillsyns- och resultatmål för livsmedelskontrollen i Älmhults kommun

Tillsynsmål

- Livsmedelsanläggningar ska inspekteras enligt planerat intervall
- Livsmedelsanläggningarna ska förbättras efter varje inspektion
- Andel livsmedelsanläggningar utan klagomål eller avvikelse på märkning ska minska

Resultatmål, antagna av miljö- och byggnämnden § 85/2015.

- 100 % av "kunderna" upplever att de får ett gott bemötande
- 100 % av "kunderna" upplever att de fått tydlig information
- 100 % av "kunderna" upplever att deras ärenden hanteras snabbt

3 Samordning

3.1 Samordning mellan berörda myndigheter

Livsmedelskontrollen i Älmhults kommun genomför följande aktiviteter för samordning:

Två gånger om året hålls träffar för Kronoberg och Blekinge läns livsmedelsinspektörer. Vid dessa möten deltar även representanter från länsstyrelsen och livsmedelsverket.

I Kronoberg och Blekinge län finns också ett forum för samverkan. Inom ramen för detta träffas samtliga chefer minst två gånger om året. Även utbildningar anordnas.

Samverkan sker också med Smittskyddsenheten på Växjö lasarett och vårdcentralens läkare en gång om året.

3.2 Samordning inom behöriga myndigheter

- Miljöavdelningens personal har regelbundna möten tillsammans med förvaltningschefen cirka en gång i månaden.
- Livsmedelsinspektörerna träffar förvaltningschefen vid ett par tillfällen per år för att samordna och följa upp livsmedelskontrollen.
- Rutiner och mallar tas fram och fastställs av förvaltningschefen för att få ett likartat arbetssätt.
- Livsmedelsinspektörerna gör cirka fem gemensamma kontroller varje år för att kalibrera sina bedömningar och arbetssätt.

4 Befogenheter och resurser för kontrollen

4.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Miljö- och byggnämndens befogenheter inom livsmedelsområdet regleras huvudsakligen i Livsmedelslagen (2006:804), i Livsmedelsförordningen (2006:813). Enligt 20 § i Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen. För åtgärder vid bristande efterlevnad, sanktioner, se avsnitt 6.

4.2 Kontrollpersonal och utrustning

För livsmedelskontrollen finns följande personal (årsarbetskrafter) till förfogande 2016:

- Livsmedelsinspektörer: 1,0
- Chef och administrativt stöd: 0,1 =(redovisas ej i tabell nedan)

Orsak	Beskrivning	Resurs tim/år
Planerad kontroll avgiftsfinansierad	Planerad kontroll enligt riskklassningen. Ej restid. Följer plan 2016-2018. Förberedelse och efterarbete ingår.	350
Extra kontroll - avgiftsfinansierad	Uppföljande kontroll vid påvisade brister. Befogade klagomål. Restid ingår.	30
Godkännande - avgiftsfinansierad	Tid för arbete med prövning av ansökan om godkännande.	0
Registreringar - avgiftsfinansierad	Tid för arbete med registrering av anmälan.	20
Kompetensutveckling - avgiftsfinansierat	Fort- och vidareutbildning, allmän inläsning, studiebesök, sam- inspektioner för att arbetstagaren ska klara av sitt arbete	100
Samverkan och kalibrering av kontrollen - avgiftsfinansierat	Träffar med kollegor i den egna och andra kommuner, länsträffar, gemensamma projekt för kalibrering och samsyn	75
Intern samverkan - avgiftsfinansierat	Olika typer av möten inom den egna organisationen, t ex arbetsplatsträffar	75
Planering – avgiftsfinansierad	Enskild och gemensam verksamhetsplanering, kontrollplanering och projektplanering.	125
Administrativt arbete som är kontrollrelaterat – avgiftsfinansierat	Arbete för att ta fram mallar, avgiftsbeslut, riskklassning, fakturering, tidsredovisning, rapportering till livsmedelsverket, löpande arkivering.	200
Restid - avgiftsfinansierad	Restid är inte kontrolltid men timtaxegrundande	50
Extra offentlig	Obefogade klagomål och liknande	25

kontroll – anslagsfinansierad	som inte kan avgiftsbeläggas.	
Kontrollrelaterat arbete – anslagsfinansierat	Information och rådgivning till företag och konsumenter, remisser, överklagade ärenden, åtalsanmälningar.	300
Ej kontrollrelaterat arbete - anslagsfinansierat	Utgörs av arbete med remisser, motionssvar, information och rådgivning och liknande som inte hör till kontrollen.	20
Beredskap för oförut- sedda händelser - anslagsfinansierat	T ex smittskyddsutredningar.	40
Andra arbetsupp- gifter som inte är kontrollrelaterade - anslagsfinansierat	Andra arbetsuppgifter och uppdrag från t.ex. nämnd, KS och KF som inte är kontroll.	40
Administrativt arbete, ej kontrollrelaterat - anslagsfinansierat	Administration som inte hör till kontrollen t.ex. omorganisationsfrågor, fackligt arbete, personaladministration	150
Summa		1600

Konsekvensbeskrivning

Miljö- och byggförvaltningen bedömer att en stor del av livsmedelskontrollen kan utföras. Därför ses inga allvarliga konsekvenser för människors hälsa.

4.3 Prioriteringar (insatser utöver den planerade kontrollen)

- Fokus på dricksvattenanläggningar (köp av kompetensstöd från Växjö kommun).
- Besök av församlingarna för att inventera deras livsmedelsverksamhet.
- Informera idrottsföreningar om livsmedelshantering. Riksidrottsförbundets branschriktlinje "Säker mat i idrottsrörelsen" används.
- Arkivera handlingar enligt dokumenthanteringsplanen för livsmedelsanläggningar som har upphört (ett ackumulerat behov sedan många år tillbaka).

4.4 Nedprioriteringar

- Provtagning
- Deltagande i Livsmedelsverkets riksprojekt

4.5 Jäv och utrustning

För att säkerställa att intressekonflikter i livsmedelkontrollen undviks finns en rutin för personalen. Dessutom ska personalen ta del av Sveriges kommuner och landstings och finansdepartementets skrift "OM MUTOR OCH JÄV – en vägledning för offentligt anställda". För politikernas del tas frågan upp i arbetsordning för miljö- och byggnämnden samt vid interna och externa utbildningar.

Livsmedelsinspektörerna använder skyddskläder och utrustning, till exempel termometrar, som förvaras och sköts enligt rutin.

4.6 Finansiering av kontrollen

Miljö- och byggnämndens offentliga kontroll av livsmedelsanläggningar finansieras med avgifter, enligt förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel (SFS 2006:1166).

Årlig kontrollavgift tas ut från kontrollobjektet för att finansiera kontrollen. Avgiftens storlek baseras på riskklassificering av anläggningen i riskklass och erfarenhetsklass enligt Livsmedelsverkets vägledning "Riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkningar av kontrolltid".

Avgift för extra offentlig kontroll tas ut för att finansiera kontroll som utförs efter att bristande efterlevnad har påvisats i den normala kontrollen.

Timtaxa för livsmedelskontroll framgår av "Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet", fastställd av kommunfullmäktige 2011-10-31, § 144. Timbeloppet ändrades av kommunfullmäktige 2015-06-22, § 128.

Information, rådgivning, obefogade klagomål och vissa administrativa arbetsuppgifter finansieras av skattemedel.

4.7 Kompetenskrav och utbildning

Kompetensutveckling sker löpande genom deltagande i kurser anordnade av livsmedelsverket, yrkesföreningen Miljö och hälsa och andra aktörer. Kunskapsutbyte sker bland annat genom deltagande i olika nätverk samt regelbundna möten i länsstyrelsens regi.

I samband med det årliga medarbetarsamtalet med förvaltningschefen upprättas en individuell kompetensutvecklingsplan.

5 Organisation och utförande av kontrollen

5.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt

Miljö- och byggnämnden ansvarar för den operativa offentliga kontrollen vid cirka 150 livsmedelsanläggningar. Anläggningarna finns i miljö- och byggförvaltningens register MiljöReda.

I EG-förordning (nr) 882/2004 om offentlig kontroll finns krav på att kontrollmyndigheterna ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som är

föremål för kontroll. Miljö- och byggförvaltningen uppdaterar sitt register kontinuerligt efter utförd kontroll, efter att ha mottagit anmälningar för registrering alternativt ansökningar för godkännande eller fått information från företagare på annat sätt.

5.2 Rutiner för utförande av kontroll

Livsmedelsinspektörerna använder livsmedelsverkets vägledningar och kontrollhandböcker som stöd. Dessutom finns handläggningsrutiner som förvaltningen skapat utifrån dessa vägledningar.

5.3 Provtagning och analys

Miljö- och byggnämnden anlitar Eurofins Environment Testing Sweden AB för analys av prover uttagna i offentlig kontroll. Laboratoriet är ackrediterat för de analyser som upphandlats. Kontrollmetoden provtagning används främst i tre syften:

- Riktad kontroll (projekt).
- Utredning av matförgiftningar.
- Verifiering av företagets rutiner i egenkontrollen och företagets egen provtagning.

5.4 Rapportering av kontrollresultat

Resultat från all kontroll dokumenteras (i rapport eller i beslut) och företagaren får alltid ta del av kontrollresultatet. Alla resultat dokumenteras och bevaras i myndighetens administrativa system MiljöReda. En gång om året rapporteras kontrollresultat till Livsmedelsverket genom att data från MiljöReda överförs.

5.5 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar. Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock vara sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

Miljö- och byggnämnden upprättar efter varje kontrolltillfälle en kontrollrapport, och vid behov ett beslut, utifrån kravet i artikel 9 i förordning (EG) 882/2004. Kontrollen/beslutet är i de allra flesta fall en allmän och offentlig handling.

Till varje nämndsammanträde upprättas en lista över de delegeringsbeslut som förvaltningen fattat. Listan är offentlig och redovisas genom att föredragningslistan för nämnden publiceras på kommunens hemsida.

6 Sanktioner

Miljö- och byggnämndens juridiska befogenheter att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad finns bl.a. i artikel 54 i förordning (EG) 882/2004. Denna anger att om den behöriga myndigheten konstaterar bristande efterlevnad, ska den vidta åtgärder för att se till att företagaren avhjälp situationen. När den behöriga myndigheten beslutar vilken åtgärd som ska vidtas ska den ta hänsyn till den bristande efterlevnads art och om företagaren tidigare visat prov på bristande efterlevnad. Ytterligare åtgärder som nämnden kan vidta anges i 22–24 §§ i livsmedelslagen. Exempel på åtgärder som nämnden har möjlighet att vidta är föreläggande, förbud, begränsa eller förbjuda utsläppande på marknaden av livsmedel, beordra att foder eller livsmedel återkallas, dras tillbaka från marknaden och/eller destrueras samt tillfälligt eller permanent återkalla anläggningars godkännande. Möjlighet finns att kombinera beslut med vite.

Inom myndigheten regleras juridiska befogenheter med delegeringsordning. För att kontroll ska kunna utföras effektivt har myndigheten långtgående delegering.

Rutiner finns för att vidta sanktioner. Dessa utgår från Livsmedelsverkets vägledning om sanktioner.

7 Uppföljning och utvärdering av kontrollen

7.1 Uppföljning

Uppföljning och utvärdering av kontrollen sker halvårsvis och rapporteras till miljö- och byggnämnden. Dessutom följs verksamhetsområdet upp ytterligare ett par gånger om året av livsmedelsinspektörerna tillsammans med chefen.

7.2 Revisioner

Externa revisioner av livsmedelskontrollen utförs av länsstyrelsen enligt uppgift vart fjärde år. 2010 och 2015 utfördes revisioner.

7.3 Utvärdering - bemötande

Miljö- och byggnämnden utvärderar hur livsmedelsföretagarna upplever bemötandet från inspektörerna genom kundundersökningar. Under 2015 upplevde 96% att de fått ett gott bemötande (målet är 100 %).

7.4 Uppföljning av verksamheten 2015

Livsmedelskontrollen har kunnat utföras till 80 % (antal utförda kontrolltimmar i förhållande till antalet planerade kontrolltimmar). Detta är ett godtagbart resultat. Anledningen till att 100% inte har uppnåtts är bland annat att några enskilda ärenden har tagit stora resurser i anspråk. Även förberedelser inför

länsstyrelsens revision krävde en del arbetsinsatser som normalt inte förekommer. Antal planerade besök har varit 115 och 17 uppföljande besök har behövts.

Miljö- och byggförvaltningen har registrerat 23 verksamheter under året. Några av dessa beror på ägarbyte eller flytt till ny lokal. Vid livsmedelsanläggningar med enskild vattentäkt har brunnen registrerats som en separat anläggning enligt önskemål från livsmedelsverket.

En handfull anläggningar har flyttats till erfarenhetsklass A. Detta innebär att de har minskat sin kontrolltid. Ingen anläggning har flyttats till erfarenhetsklass C, som innebär att man behöver få förstärkt kontroll i förhållande till normalläget B.

De särskilda insatser som skulle utförts under 2014-2015, bland annat information till idrottsföreningar, inventering av församlingar samt arkivering flyttas över till verksamhetsåret 2016.

8 Beredskap

Älmhults kommun har en jourverksamhet via räddningstjänsten, vilken alltid kan nås. Denna är en ingång även för miljö- och byggnämndens ansvarsområden. Kommunen har en krisplan som ska användas vid krisledning och krishantering för den egna organisationens arbete. Myndigheten har avtal med laboratorium för leverans och mottagning av livsmedels- och vattenprover alla dagar på året.